No. 103.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 28 Augustus.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, den 19. Augustus. Onze koninklijke schouwburg, een der groote sieraden van het schoonste gedeelte der stad, is in den verloopen nacht, juist na honderd jaren bestaan te hebben, een prooi der vlammen geworden. Over het ontstaan van den brand kan niets met zekerheid gezegd worden. Bij de gewone visitatie, even na tien uur, bemerkte de in het gebouw wonende opziener nog niets en niettemin brak tegen half elf, waarschijnlijk in de garderobe, de brand met groote hevigheid uit. Niets dan de vier buiten-muren is blijven staan. De koninklijke schouwburg was een werk van *Frederik den Groote*, die reeds als kroonprins het plan daartoe gemaakt had, en terstond na de aanvaarding der regering in 1740 bevel tot het bouwen van dezen kunsttempel gaf. Den 7. December 1842 was de honderdjarige opening feestelijk gevierd. Met groote moeite is het gelukt de naastgelegen paleizen van zijne koninklijke hoogheid den prins van Pruissen, en van Zijne Majesteit den graaf *van Nassau*, benevens de koninklijke bibliotheek voor de geweldige vlammen te bewaren.

DUSSELDORP, den 18. Augustus. Een zonderling voorval is thans het gesprek van den dag. Gisteren tegen den avond vond een koopman alhier een hem geheel onbekend persoon in een kamer van zijn huis. Op zijne vraag wat hij daar deed, gaf de onbekende geen antwoord, maar gaf door gebaarden te kennen, dat hij doofstom was. De koopman hield hem, echter, verdacht en liet terstond dienaren der politie halen. Intusschen was het den onbekende gelukt uit de kamer te ontkomen, en had den tuin reeds bereikt toen de politie aankwam. Ook jegens deze hield hij zich doofstom. Intusschen werd hij in verzekerde bewaring genomen, daar men reden vond om vermoedens tegen hem op te vatten. Naauwelijks honderd schreden van de woning des koopmans ontvlugtte hij, schoot een kommies, die hem op het roepen der politie-agenten wilde tegenhouden, met een pistool voor het hoofd; de kommies viel ter aarde en de onbekende vlugte op nieuw. Eerst na tien minuten gelukte het hem te vatten, nadat een burger hem met eene sabel den herscpan had gekloofd. De kommies moet niet doodelijk gewond zijn, maar de wond van den onbekende doet voor zijn leven vreezen. hij had, behalve gemeld pistool met dubbelen loop, dat met schroot geladen was, twee dolken bij zich. Hij moet een uit de gevangenis ontkomen misdadiger zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 19. Augustus. Uit Edemburg wordt onder dagteekening van den 12. het volgende geschreven.

« De heer *Thomas Williams* burgerlijk ingenieur van onze stad, heeft eene uitvinding gedaan, die allerbelangrijkst is voor de stoomvaart, de spoorwegen en alle werken, waarbij men steenkolen gebruikt. Die uitvinding bestaat in eenen zoo eenvoudigen als vernuftig gevonden toestel, door middel van dewelken de steenkolen, zonder rook te geven, geheel worden verteerd en meerdere hitte van zich geven.

« Er is eene proef met dien toestel genomen in de ovens van zeven groote stoombooten. Op vijf dier vaartuigen heeft men daardoor de volgende bezuiniging van steenkolen, in het uur bekomen; als:

« Op den Leeds 400 ponden, op den Oriental tusschen de S en 400 ponden, op de Hibernia 360 ponden, op de Princess 260 ponden en op den Birmigham tusschen de 120 en 180 ponden.

« Aan boord van den Scandon heeft de bezuiniging tusschen de 15 en 20 pCt. bedragen.

« Aan boord van den Bellaxton, waar men dezelfde hoeveelheid kolen als gewoonlijk gebrand heeft, is de magt der werktuigen met zestien paardenkrachten vermeerderd geweest.

« De heer *Williams* heeft een brevet van uitvinding bekomen voor zijnen toestel, met welken men voornemens is eerlang ook op eenige stoombooten van de koninklijke marine proeven te nemen."

— Gisteren morgen is *Espartero*, gewezen Regent van Spanje, en zijn gevolg, met de koninklijke stoomboot Prometheus, te Falmouth aangekomen, en met een salut van 21 kanonschoten van het wachtschip Astrée begroet. Toen men hem te Lissabon weigerde aan land te komen, heeft de Engelsche gezant, de Prometheus ter zijner beschikking gesteld. Hij heeft Bajonne aangedaan, om zijne gemalin af te halen, die toen reeds naar Parijs was vertrokken. *Espartero* begeeft zich naar Londen, alwaar ook zijne gemalin uit Frankrijk wordt verwacht.

— Van de volksregering in Noord-Amerika, die zelfs de justitie beheerscht, geeft de Courier der Vereenigde Staten het volgende staaltje. Zeker *Layeton* van Farmington was ter dood veroordeeld, omdat hij zijne vrouw had vermoord. De misdaad was met zulke verzwarende omstandigheden gepleegd, dat de publieke verontwaardiging tot den hoogsten graad was gestegen. Op den dag der teregtstelling waren ongeveer drieduizend menschen opgekomen, om dezelve te zien; de misdadiger kwam niet, en men vernam, dat de Gouverneur uitstel gegeven had. Daarop ging het volk naar de gevangenis, brak die open, haalde *Layeton* er uit en hing hem zelf op, waarna ieder zich weltevreden huiswaarts begaf.

FRANKRIJK.

— Het is voor den waarnemer intéressant de vorderingen van het sijsteem van verdediging tegen volksbewegingen, zoo als het door een schranderen kop uitgedacht is en met groote bekwaamheid wordt ten uitvoer gebragt, te betrachten. Als men een plan van Parijs in de hand neemt, ziet men, dat twee groote, vrije legerplaatsen, geschikt om in dezelve eene belangrijke militaire magt te vereenigen de hoofdstad begrenzen, en wel ten westen het Veld van Mars, dat de Seine en het geheele zuidelijke gedeelte van Parijs beheerscht, en ten Oosten, als een bolwerk tegen de beruchte voorsteden St. Antoine, Popincourt, Marais, Quinzevingts, de Sterkte Vincennes. Tusschen deze punten loopen twee lange hoofdlinien van communicatie door geheel Parijs: de Boulevards en de Kaaijen, beide schouwplaatsen en hoofdwegen der omwentelingen van 1789 en 1830, alsmede van alle latere opstanden. Ten einde in het vervolg elken opstand in Parijs te kunnen onderdrukken, zal men, op raad der ervarenste officieren en geleerd door de ondervinding der Junij- en Julij-dagen de militairen niet weder in massa aan een gevecht in de straten blootstellen, maar op de twee bovengenoemde heerschende punten sterke armeékorpsen concentreren, door echelonsgewijze geposteerde detachementen de communicatie en het bezit der Boulevards en der Kaaijen verzekeren, en het gepeupel in de enge straten blokkeren, ten einde het tot een aanval te noodzaken, in welken het, zonder kavallerie en geschut het onderspit moet delven. De verbazende sterkte van Vincennes is bekend.

— Daar is een artillerie-park en een garnizoen, meer dan voldoende, om de naastbij zijnde voorsteden in toom te houden. De geduchtste artillerie echter bevindt zich in de militaire school op het veld van Mars; en deswege wordt dit thans in een versterkt kamp herschapen. Reeds hebben de ingenieurs hunne toebereidselen geeindigd en de werkzaamheden zullen onverwijld een aanvang nemen. Het geheele veld van Mars zal eene groote veldschans met grachten en glacis vormen, wier voornaamste toegangen in een geduchten staat van verdediging gebragt en zoo, in geval van nood door de artillerie der militaire school in eene geweldige, onneembare batterij kan veranderd worden. Tusschen deze beide hoofdpunten loopt over de boulevards, de kaaijen, eene rij, met sterke muren voorziene, kogelvaste wachthuizen, met ijzeren luiken, schietgaten enz., die op de plaats der Bastille met het bijna gereed zijnde groote Corps de garde, dat twee kanonnen bekomt, aanvangen, en eerst aan de Magdalena-kerk eindigen. Dezelfde rij van wachthuizen treffen wij langs de kaaijen in derzelver geheele lengte aan, van de barrière van Passy tot aan de barrière van Bercy. In alle deze wachthuizen bevindt zich een ijzeren kist, van welke de kommandant van den post den sleutel heeft, waarin zich een toereikend aantal scherpe patronen bevindt. Zoo toegerust kan men elken opstand spoedig het hoofd bieden, en zal mogelijk nooit, gelijk sommige dagbladen der oppositie droomen, de kanonnen en bomben der forten tegen de stad behoeven, daar men met het aangenomen stelsel van operatie steeds zeker kan zijn van het gevolg, d. i., zoo lang de troepen hunnen pligt doen. Men kan het daarom nooit genoeg herhalen: in de handen der armée ligt Frankrijks naaste toekomst. Bij de ondervindingen van den 18. Brumaire, van het keizerrijk en deszelfs militaire heerschappij, der Julij-dagen en de daarop volgende straatgevechten, is nu nog het verleidende voorbeeld der jongste Spaansche militaire revolutie gekomen, waar men graden en onderlinten voor overlooping en verraad schenkt, en dezulken verbande, die aan hunnen pligt getrouw bleven. De indruk was sterk en duurzaam, en men moet met officieren en onderofficieren der Fransche armée verkeerd hebben, om te begrijpen, welk vuur hier onder de asch der krijgstucht sluimert.

— Zaturdag ll. heeft tusschen Lyon en Chalons een allerhevigst onweder gewoed. De stoomboot, die onderweg was, heeft zich verpligt gezien stil te houden; de matroozen konden de dienst niet verrigten. Er vielen hagelsteenen, die zoo groot waren als eene noot, en in zulk eene hoeveelheid, dat het daglicht daardoor verdonkerd werd.

BELGIE.

— Volgens een Belgisch dagblad is, des morgens van den 21. dezer, na een overtogt van tien dagen, te Antwerpen gearriveerd het Oldenburgsche kleine kofschip Einigkeit, kapitein *Schweers*. De geheele equipage van dit vaartuig bestaat uit twee dochters van den kapitein, welke tusschen de zeventien en twee en twintig jaren oud zijn, en waarvan de eene den post van stuurman, de andere dien van kok bekleedt, terwijl beiden, bij voorkomende gelegenheid, het matrozenwerk verrigten, en zich daarvan wonder wel kwijten.

In weerwil der moeijelijke bezigheden die zij te verrigten hebben, zijn deze meisjes niet slechts bijzonder gezond en sterk, maar ook buitengemeen schoon. De vader roemt zijne equipage zeer, en verzekert dat de dienst aan boord van zijn klein vaartuig even geregeld als op ieder ander schip wordt waargenomen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 23. Augustus. Volgens bekomen berigten uit Neerlandsch Indie, werd aldaar eene expeditie, bestaande uit drie oorlogsvaartuigen en een Rijks-stoomschip in gereedheid gebragt, die, in het begin van de maand Maart, de reede van Sourabaya zouden verlaten, ten einde op eene krachtdadige wijze de steeds plaats hebbende zee-rooverijen in de Indische wateren tegen te gaan, de schuilhoeken der roovers op te sporen en hen zoo veel mogelijk te vernielen.

— Z. M. de Koning is heden middag ten 3 ure uit deze residentie naar het Loo vertrokken.

— De Afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich in de laatste dagen bezig gehouden met het onderzoek van de ontwerpen der Staats-begrooting voor 1844 en 1845.

— Naar men verneemt, zullen eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden rondgedeeld de antwoorden der Regering betrekkelijk het ontwerp van wet op het zegel, bij welke antwoorden, naar men wil, een gewijzigd ontwerp van wet, nopens dat regt, gevoegd zal worden.

UTRECHT, den 23. Augustus. Een der werklieden aan de gebouwen op het stationsplein voor den spoorweg alhier op aanzoek zijner kameraden, ander werkvolk willende berooven van eene halve flesch, waarin zij meenden dat deze sterkendrank hadden medegebragt, nam in haast daaruit eene goede teug, waarvan hij al spoedig de noodlottige gevolgen ondervond. In plaats van sterkedrank, bevatte die flesch geest van zout.

De ongelukkige is terstond naar het Stads-Ziekenhuis overgebragt; naar aller verwachting zal hij echter zijne laakbare onvoorzigtigheid met het leven boeten.

— Het 10e armeekorps van het Duitsche bondsleger zal den 8. Oct. te Lunenburg bijeenkomen, om manoeuvres te verrigten. Van hier zullen eenige officieren derwaarts vertrekken, om die manoeuvres bij te wonen, men noemt onderanderen den majoor der inf. *Landol*, den kapt. der art. *Broers* en de ridmeester *Koning*.

Men verzekert, dat Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden* zich ook naar dat kamp zal begeven, alwaar Z. M. de Keizer van Rusland, Z. M. de Koning van Pruissen, Z. M. de Koning van Wurtemburg en de hertog *van Wellington* worden verwacht.

SNEEK, den 16. Augustus. Het schoonste der Nederlandsche volksfeesten, de jaarlijksche Hardzeilpartij, welke hier telken kermis wordt gehouden, en waartoe de ligging dezer stad aan de Houkesloot en het Sneekermeer zoo gunstige gelegenheid aanbiedt, had hier wederom heden plaats, en wel onder begunstiging van geschikten wind en het heerlijkste zomer-weder. Van daar dat 34 vaartuigen van verschillende grootte, als 9 veerschepen en snikken voor den 1e. rang, 4 jagten en booten voor den 2e. en 6 voor den 3e. rang, en 15 bootjes (vrij van belasting) voor den 4e. rang, dongen naar de vier uitgeloofde prijzen, welke uit vier fraaije zilveren zak-tabaksdoozen bestonden. Deze werden behaald: de eerste met het veerschip van *W. O. van der Meer* te Ureterp; de tweede met het jagt van den Heer *H. Wybrandt* te Leeuwarden, dat reeds meermalen den prijs ten deel viel en nu een krachtigen mededingster vond in de boot van den Heer *G. Houwink* te Sneek; de derde met de boot van den Heer *G. van der Meulen* van Leeuwarden, en de vierde met het bootje van *J. G. Nydam* te IJlst.

Zeldzaam werdt dit jaarlijksch feest hier gevierd onder zoo gunstige omstandigheden en met zoo gelukkige uitslag, die duizenden toeschouwers opgetogen hield. Deze, uit alle oorden van Vriesland, ja zelfs uit Holland ter feestvjering opgekomen, vervulden de onafzienbare rijen vaartuigen, wier getal men op 5 à 600 begroot, welke bestendig het Sneekermeer en de gansche uitgestrektheid der Houkesloos doorkruisten, zoodat deze, hoe breed ook, daardoor somtijds letterlijk gestremd werd; terwijl bovendien eene ontelbare menigte, al wandelende langs de oevers, zich in het gezigt op dit overschoone schouwspel verlustigde. Vooral was dit geval dáár, waar laverende schepen den hoek van het meer naderden, en, met het oog op de voorbijsnellende hardzeilers, zich schaarden rondom het groote Admiraalschip der directie, van waar de muzijk der stedelijke schutterij van Leeuwarden bij afwisseling de feestgenooten verheugde en hare aangename toonen tot op verren afstand met den wind over het water naar de stad terugvoerde. Voorzeker zal dit feest bij allen, die het mogten bijwonen, zeer genoegelijke herinneringen nalaten.

ASSEN, den 21. Augustus. Dezer dagen is op last van den heer Gouverneur dezer provincie een onderzoek ingesteld en zijn ontgravingen gedaan op de plaats, alwaar de overlevering en de vroegere geschiedschrijvers vermelden, dat eenmaal de stad Hunsow of Hunso zoude bestaan heb-

ben, en in den jare 808 verwoest zijn door *Olaus*, zoon van *Godfried*, Koning van Denemarken. Deze nasporingen zijn aanvankelijk met den besten uitslag bekroond, en er kan geen redelijke twijfel meer bestaan, of Hunsow is eenmaal ter aangeduide plaatse in wezen geweest. Wij stellen ons voor, later op dit voor de geschiedenis van Drenthe zoo belangrijk onderwerp terug te komen.

Zie hier een staaltje van de even onbeschaamde als ongegronde bedillerijen van den *Tydgenoot :*

» Men zoude soms geneigd zijn te denken, dat de » tegenwoordige Ministers de moeijelijkheden, waarin » ons vaderland zich bevindt, nog willen vermeerde- » ren, en bij dit alles gaat men telkens voort de » oppositie voor het hoofd te stooten, te verbitteren » en uit de tarten."

Waarop slaat nu deze vinnige, waarlijk hatelijke beschuldiging? Daarop, dat — na door de *Arnhemsche Courant* herhaaldelijk van meineed, van verkrachting der grondwet, in het stuk van dispensatiën te zijn beschuldigd, nadat die Courant meer dan eens op hare dwaling hieromtrent opmerkzaam was gemaakt, — de Regering, bij eene nieuwe beschuldiging te dezer zake, aan Hare waardigheid heeft verschuldigd gerekend, de kracht der wet tegen dit misbruik van de drukpers, hetwelk niet meer kon geacht worden te goeder trouw te zijn begaan, in te roepen. Door zich dus niet voortdurend moedwillig en opzettelijk voor meineedig te willen laten uitmaken, wordt de Regering geregd, » telkens voort te gaan, de oppo- » sitie voor het hoofd te stooten, te verbitteren en » uit te tarten." Dus, om de oppositie niet te verbitteren, moet de Regering zich getroosten, om voortdurend door een deel derzelve door het slijk te worden gesleept, en van daden te worden beschuldigd, door hoedanige de geringste burger zich zou geschandvlekt rekenen. Is het waarlijk niet, als rekende men het voldoende tot de oppositie te behooren, om straffeloos de Regering te mogen beschuldigen, honen en verguizen; als ware het voldoende Lid der Regering te zijn, om als een paria, als een uitvaagsel der maatschappij, door wie het verkoos, te worden vertrapt?

Inderdaad, soortgelijke proeven als hoedanige wij hier aanvoeren zijn regt geschikt, om den geest en de waardij van een gedeelte der oppositie-pers in het licht te stellen, en te doen zien, wat het vaderland, wat de Regering van deszelfs pogingen te wachten hebbe.

» Op een oogenblik, zegt de *Tydgenoot* dat de » Regering zich populair moest maken, door aan bil- » lijke volkswenschen gehoor te geven," — (durft de *Tydgenoot* de bewering volhouden, dat het de wensch des volks zoude zijn, zijne Regering door het slijk gesleept en onverdiend als meineedig te zien geschandvlekt?) » wordt eene vervolging tegen de drukpers » aangevangen;" (gelogen: eene enkele oppositiecourant is niet *de drukpers*); » niet ter zake van een mis- » dadig aanhitsen van partijschap, hoedanige vervolging » het rustige gedeelte der natie niet afkeurt, maar » (let wel!) ter zake van eene beschuldiging omtrent » de uitoefening van het regt van dispensatie."

Dus, wanneer men zich slechts wacht voor » een » misdadig aanhitsen van partijschap," kan men met de Regering omspringen zoo als men wil; Haar honen en verguizen zoo veel men wil; Haar van eedverbreken betichten, naar gelang men het goedvindt? Wij vragen het aan elken onbevooroordeelden lezer, of niet *deze* leer in de logica verrat is, welke de *Tydgenoot* ons hier opdischt. Maar, mijn God! zijn wij dan in Nederland reeds zóó diep, gezonken in gevoel voor regt en waarheid, in minachting voor de wet en voor de overheid, dat men met driest gelaat openlijk *zulk* eene leer durft verkondigen? Waarlijk dan zou een leven onder barbaarsche horden benijdenswaardig kunnen gaan toeschijnen!

Men hoore wat de *Tydgenoot* verder zegt: » En » nu wordt de *Arnhemsche Courant*, die zoo dikwijls » artikelen opneemt, welke algemeene afkeuring onder- » vinden, vervolgd omtrent eene enkele uitdrukking » in een betoog, *waarin zy in het algemeen volkomen* » *gelyk had.*"

Wat bevatte die enkele uitdrukking nu? Het volgend: » Dikwerf worden er dispensatiën van wet- » telijke bepalingen verleend, gedurende de zitting. » — Art. 67 der Grondwet is, tot dusverre, als niet » geschreven." Die beschuldiging ziet niet op een vroeger bestuur alleen: de woorden » *tot dusverre*" maken haar ook van toepassing op de tegenwoordige Regering. Die beschuldiging van grondwets-verkrachting, na herhaalde inlichting en teregtwijzing, zou nu deze Regering zich, ongedacht zij zich daaraan onschuldig kent, maar voortdurend, volgens den *Tydgenoot*, moeten laten welgevallen; en hij durft er nog wel bijvoegen, dat de *A. C.* daarin » *in het algemeen* » *volkomen gelyk had.*" Zoo de *Tydgenoot* die woorden: » *in het algemeen*" toepasselijk wil hebben gemaakt op de tegenwoordige Regering kon ook de uitgever van dat Blad wel eens geroepen worden, om zich wegens die « enkele uitdrukking" te verantwoorden. Het zij verre, dat wij de Regering tot onnoodige gestrengheid zouden willen aansporen. Maar ook omgekeerd koesteren wij het vertrouwen, dat Zij, bij het voorhebben eener goede, deugdelijk zaak, en bij het bezit der magt om zulks te verhinderen, niet zal dulden, Hare waardigheid ongestraft worde aangerand; Hare handelingen onverdiend met het schandmerk van meineedigheid [illegible] eerbied en de achting Haar verschuldigd ondermijnd en schaamteloos met voeten worden getreden. Hiertegen met ernst en met kracht te waken, dit is Zij verschuldigd aan Zichzelve, aan de Natie en aan het Vaderland, aan de nationale eer, ja aan eene Regering zelfs, welke eenmaal na Haar zou kunnen geroepen worden, om het roer van Staat in handen te nemen, en welke het billijkste en bitterste verwijt tot Haar zou kunnen rigten, wanneer Zij, door laakbare zwakheid en gedweeheid, het in Nederland tot gewoonte had doen worden, 's Lands Regering als den algemeenen wrijfpaal te beschouwen van allen wrevel, van spot- schimp- of bedilzucht, van gekrenkte eerzucht en eigenliefde, of van den misdadigen toeleg om, door middel van onrust en verwarring, zich voordeelen te verschaffen, waartoe men zonder dat niet geraken kon.

(*Ned. Nieuwsblad.*)

MENGELINGEN.

INFUSIE-DIERTIES.

Het is bekend, dat de microskoop ons vele ongelijksoortige diertjes in eenen waterdrup doet opmerken. Onder deze diertjes bevinden zich ook schaaldieren, van welke sommigen met kiezelaardige en anderen met kalkaardige schaaltjes zijn bekleed. Wanneer deze diertjes sterven dan vergaan alleen de weeke deelen, terwijl de ledige schaaltjes overblijven. De onderzoekingen van Ehrenberg en anderen hebben in de laatste jaren aangetoond, dat deze ledige schaaltjes op sommige plaatsen in groote massa's aanwezig zijn. Zoo bestaat, b. v., het polijstpoeder, hetwelk somtijds bij honderd pond gewigt onder den naam van blattertrippel wordt verkocht, geheel uit zulke dierenschaaltjes.

Merkwaardiger nog zijn de ligte, uit overblijfselen van onzigtbare diertjes bestaande aardschichten, welke naar wijtenmeel gelijken en veeltijds als bergmeel onder werkelijk meel zijn gemengd.

De Romeinen bereidden reeds hunne geliefkoosde alica uit eene soort van witte aarde, welke in den omtrek van Napels werd gevonden. De Napolitanen ontvingen jaarlijks voor de leverantie van deze aardsoort 20,000 sestertien (2500 guld).

De negers van Guinea gebruiken met graagte eene geelachtige aarde, en wanneer zij als slaven naar elders worden vervoerd, dan zoeken zij aldaar terstond naar deze aardsoort en vinden dezelve veeltijds.

Ook in Amerika is bij de oever der Orinoco het eten van een zacht, geelachtig leem zeer gewoon.

In Indostan wordt de Patna-aarde, een geelachtig, graauw leem, waarvan men fijne potten en flesschen vervaardigt, veelvuldig gegeten.

In Noord Thuringen wordt een zeker leem, steenmerg of steenboter genoemd, door de steenklovers op brood gesmeerd en alzoo als eene lekkernij gebruikt.

Op gelijke wijze vergasten zich de Russische boeren aan de boorden van de Wolga veeltijds op een zoogenaamd hemelmeel.

In Spanje en Portugal zijn de vrouwen zeer gesteld op het knaauwen van een roodachtig geel leem.

In Noordelijk Zweden, eindelijk, worden, volgens Berzelius, jaarlijks honderden wagens vol van zulk organisch leem gebruikt, deels uit liefhebberij in plaats van tabak en deels uit nood als broodmeel om te eten.

Sommige dezer aardlagen van dierenschaaltjes zijn 10 tot 15 voet dik en mijlen ver uitgebreid. Bij Ebsdorf in de Luneberger heide heeft zulk eene bedding eene dikte van 28 voet. Eene bijzondere merkwaardige bedding van kiezelschaaltjes is voor eenigen tijd door Ehrenberg onder de stad Berlijn ontdekt.

De krijtbeddingen beschouwde men vroeger als eene chemischen nederslag van kalk, ontstaande door de voortdurende afkoeling, zoodat de zee dezelfde hoeveelheid koolzure kalk niet meer kon opgelost houden. Het mikroskoop heeft ons eene geheel andere oorzaak der krijtbeddingen leeren kennen. De kleine deelen dezer onafzienbare krijtmassa's zijn eens zelfstandig levende, ofschoon onzigtbaar kleine organische wezens geweest.

Hierbij heldert zich op de steeds raadselachtig geweest zijnde, eigendommelijke vorming der krijtrotsen, waarnaar zij steeds dunne, horizontale schichten van vuursteenen in zich voeren. In gewesten, namelijk, waar het krijt geene zulke vuursteenbeddingen bevat, zooals in de Sicilische krijtbergen, vindt men krijtmergel even zoo afwisselend met krijtlagen horizontaal geschicht, als in Noord-Europa de vuursteenen; het mikroskoop toont dat al deze mergel even zoo onderscheiden uit kiezelschaaltjes bestaat als het krijt uit kalkschaaltjes. Slaat men echter van vuursteenen zeer dunne blaadjes af, of laat men dezelve tot zeer dunne doorschijnende blaadjes slijpen, dan ziet men in hunne substantie digte massa's kleine organische ligchamen, welke gedeeltelijk eene ontleding van hunnen vorm hebben ondergaan, zoodat men als waarschijnlijk besluiten kan, dat alle vuursteenen der krijtbergen uit de mergellagen ontstaan zijn door eene der organisatie kiezelaarde ontledene werking.

Beschouwen wij nu den invloed der kleine, onzigtbare wezens op onze aardvlakte, zoo vinden wij, dat een aanzienlijk deel van Europa, Azie en Afrika uit krijtbodems en krijtbergen bestaat, en dat derhalve vele Koningrijken en Vorstendommen hun bestaan aan schijnbaar zeer onbeduidende schepseltjes te danken hebben. In Engeland rekent men de dikte der krijtbedden op duizend voeten. Waarschijnlijk hebben de onzigtbaar kleine bouwheeren duizenden jaren noodig gehad, om zich tot die hoogte op elkander te stapelen.

NIEUW UITGEKOMEN BOEKEN.

J. G. Liernur, Geloofsbelijdenissen der onderscheidene Godsdienstige gezindheden; naar het Hoogd. f 3.90

Verzameling van bijbelplaatsen; een handboek voor ouders, onderwijzers en jonge lieden « 1.20

T. Brouwer, Woorden van Jezus Christus tot het hart des jongelings, uit het Hoogd. « 0.40

De Rozenhof en het Leliëndal. Een werk van den gelukzaligen Thomas à Kempis « 0.60

P. J. Engel, de mensch in omgang met God, vermeerderd met de Rozekrans, Kruisweg en gebeden onder het lof; uit het Hoogduitsch, 5e verbeterde uitgave « 1.80

L. Ali Cohen, de dichter van het boek Job beschouwd « 7.10

Wat doet de R. K. Kerk, en wat wenscht de R. K. Leer tot eer der kerk? Of de Resultaten der gesprekken tusschen drie Katholijke vrienden « 0.50

Rekenschap van gevoelens, bij gelegenheid van den strijd over het adres aan de Hervormde Gemeente in Nederland, gegeven door Mr. J. da Costa « 0.70

Project van een in te dienen adres aan de Synode « 0.15

Mr. A. F. Jongstra, de verpligting van de Bewaarders der Hypotheken, om, voordat zij tegen overlegging eener acte van toestemming de doorhaling eener inschrijving doen, te onderzoeken, of de toestemming is gegeven door de bevoegde belanghebbende partijen, verdedigd « 0.90

[illegible] in werking gebragt den 22. Junij 1845, voorzien van alle daarop betrekkelijke bijlagen; met aanteekeningen « 0.90

P. J. Costerus, de oude wereld, naar Herodotus, 1e deel « 4.80

Handwoordenboek der Algemeene Aardrijkskunde, volgens de nieuwste en beste bronnen bewerkt, door eene vereeniging van Aardrijkskundigen, 1e aflevering « 0.50

De diergaarde te Parijs, met afbeeldingen, vermeerderd met eenige aanteekeningen wegens de verzameling van dieren te Londen en te Amsterdam, 1e aflevering « 0.90

ADVERTENTIEN.

§ † § De Notaris J. *LOEFF*, residerende te Koudekerke, zal op Maandag den 4. September 1843 en volgende dagen, telkens om 10 ure des voormiddags, binnen de Stad Vlissingen, op het Dok, voor het Huis Wijk L. No. 110, [illegible] ten, publiek presenteren te verkoopen, een zindelijken wel onderhouden INBOEDEL, waaronder eene Mahonijhouten Secretaire, dito Bureau, Canapé, Buffet, Chiffonière, Lade-, Piquet-, ronde en andere Tafels; een Eikenhouten Kabinet, Ledikanten met Behangsels, een Mangel, eene staande Extra fraai spelende Klok; voorts Bedden, Dekens, Kisten, Kassen, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, gemaakt Linnen en Tafelgoed, Porselein, Glas en Aardewerk, Koper, Tin, Verlakt, Blik en IJzerwerk; Vloerkleeden en Karpetten, Tuinbanken en Tuingereedschappen, eene IJzeren Geldkist; 30 nieuwe Graanzakken, twee Franklins, eene mooije partij Boeken van verschillende Schrijvers; eene Karet en vele andere Goederen meer. — Alles op Vrijdag den 1 September, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 6 ure, voor een ieder te zien.

LEES HIER!

FINALE UITVERKOOP

D. JACOBOWICZ,

BONTWERKER,

is hier uitgepakt met zijn welbekend groot Magazijn van vervaardigde

PELTERIJEN

voor

Heeren en Dames,

bestaande in Staatsie-Polonaisen en Paletots voor Heeren; Cardinaals met Sabelbont, Mantilles met Hermelijn, Chanchilla, Poarwitzki, enz., voor Dames. Ook zijn bij hem Vorstelijke stukken voorhanden. Neemt alle bestellingen aan.

P. S. Ochtendjassen van *f* 6., Kindermofjes van *f* 2. en hooger.

Blijft alhier tot aan het einde dezer maand bij den Heer *EIJSBERGE*, in de Nieuwstraat, No. 144.

---

§ § Bij de Boekhandelaars *J. C.* en *W. ALTORFFER*, § te MIDDELBURG, komt van de pers:

BEDENKINGEN

OMTRENT

HET ONTWERP VAN WET

TOT OPHEFFING VAN

ZES PROVINCIALE GEREGTSHOVEN,

door een Lid van het Provinciaal Geregtshof in Zeeland.

Prijs *f* 0,30.

STOOMJAGTEN,

varende in het Beurtveer tusschen de Steden

Middelburg, Dordrecht, Rotterdam

en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

Augustus 1843.

Van Middelburg.			ur. m.	Van Rotterdam.			ur. m.
†Dingsdag	29,	vm.	6,30	Dingsdag	29,	vm.	6.
†Woensdag	30,	—	7,	Woensdag	30,	—	7.30
†Donderd.	31,	—	8,	Donderdag	31,	—	7.30
September.				September.			
Vrijdag	1,	—	10,30	Vrijdag	1,	—	9.
Zaturdag	2,	—	5,	Zaturdag	2,	—	9.
Zondag	3,	—	6,	Zondag	3,	—	10,30

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 26. Augustus. Sedert den 24. dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

August, J. Christensen, Koningsbergen, lijnzaad; the Gordon, J. Horn, New-Castle, steenkolen; Agnes, N. Permien, Riga, hennipzaad; Nuoro Ybrinio, J. R. Trobisio, Havannah, suiker.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

Le Lovely, L. Grenier, zink; la Camille, P. Caban, stukgoed, beide Havre de Grace; le Jeune Leontie, A. de Vries, schors; Leopold den 1, K. Zoetelief, stukgoed, beide Exeter; Charlotte, T. Huis, Londen, schors; Astrea Tijler, W. Knox, Sidney; St. Alonie, J. P. van Dierendonk, Capo Finisterre, beide ballast.

Van Vlissingen gezeild:

Libertas, C. Rietzke, ballast, Memel.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BLEREN.